

Programnoter til koncerten 4. december kl. 15 i Pumpehuset:

Beethoven: Sonate op. 106 i B-dur, "Hammerklaversonaten"

Chopin: Ballade nr. 1 i g-mol, op. 23

Chopin: Nocturne op. 27. nr. 2 i Des-dur

Liszt: Réminiscences de Don Juan

Ludwig van Beethovens 32 klaversonater kaldtes af pianisten Hans von Bülow for klavermusikkens Nye Testamente (det Gamle Testamente var Bachs Wohltemperiertes Klavier). Med de sene sonater (fra op. 101-111) er vi nået til Apokalypsen, det vildeste, mest syrede, og mest visionære, hvor Beethoven bringer musikken ud til hidtil ubesøgte galakser.

Den monumentale, på alle måder prægtige Hammerklaversonate op. 106 (nr. 29) regnes for den pianistisk mest udfordrende af Beethovens 32 sonater; særligt er den lange og komplicerede fuga, som afslutter værket, noget af det mest finger- hjerne- og halsbrækkende og komplicerede musik, Beethoven skrev.

—

Efter pausen skal vi høre musik af de to store, romantiske klaverkomponister Chopin og Liszt.

Den 1. ballade er et af Chopins mest kendte værker, og i øvrigt et af de mest ikoniske værker for klaver overhovedet - bl.a. indgår stykket i en række film (såsom Polanskis *The Pianist*). En ballade var oprindeligt et fortællende digt, ofte med forskellige karakterer i indbyrdes dialog, og dramatisk handling. Chopins fire ballader fortæller ligeledes en dramatisk historie i musik gennem et romantisk tonedigt på omkring 10 minutter. De fire ballader indeholder alle skønne, valse-agtige temaer, drømmende, poetiske afsnit, og en virtuos finale i hurtigt tempo.

Nocturnen i Des-dur op. 27 nr. 2 er et udsøgt eksempel på Chopins romantiske klaverstil, hvor pianisten akkompagnerer sig selv i en stemningsfyldt arie uden ord, farvet af nattens mystik.

Chopins samtidige Franz Liszt var en uhyre farverig og kompleks skikkelse. Liszt opnåede en berømmelse som pianist, som kan sammenlignes med nutidens pop- og rockstjerner, men virkede også som komponist, digter, klaverlærer, dirigent, præst, og trak sig senere i livet tilbage for at leve som franciskanermunk i en periode.

Don Juan-fantasien kan ses som en slags musikalsk selvportræt af Liszt. Liszt var fascineret af universet i Mozarts opera *Don Juan* (*Don Giovanni*), som rummer flere modstridende livsanskuelser: fra den forføriske livsnyder, over den pligttopfyldende etiker til alvorstung religiøsitet - i øvrigt de samme temaer, som Søren Kierkegaard behandler i sin *Enten Eller*, hvori Mozarts *Don Juan* ligeledes indgår.

Don Juan-fantasien er meget klar i sin opbygning og anvender nogle genkendelige tematiske elementer fra Mozarts opera: Et indledende mørkt og dramatisk afsnit hidkalder endnu engang Kommandanten fra det hinsides. Derefter følger duetten "Ræk mig din hånd", som bliver udsmykket og varieret i tre brillante variationer. Efter en overledning, som igen anvender musik fra Kommandantens scener, afsluttes værket med en festlig finale baseret på Don Juans "Champagne-arie".